

ՀՖՖ ԱԿՈՒՄԲԼԵՐԻ ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ
ՀԱՄԵՄԱՏԱԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ 2019
2018/2019 ՄՐՑԱՇՐՋԱՆ

**ՀՖՖ ԱԿՈՒՄԲՆԵՐԻ ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ
ՀԱՄԵՄԱՏԱԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ 2019**

2018/2019 ՄՐՑԱՇՐՋԱՆ

**ՀՖՖ Արտոնագրման բաժին
Օգոստոս 2019թ.**

Հարգելի բարեկամ,

ՀՖՖ Արտոնագրման բաժինը Ձեզ է ներկայացնում ՀՖՖ ակումբների արտոնագրման համեմատական վերլուծության յոթերորդ հրատարակությունը 2018/2019 թվականների մրցաշրջանի և 2018 թվականի ֆինանսական տարվա վերաբերյալ: Այն ամբողջովին ներկայացնում է հայկական պրոֆեսիոնալ ակումբային ֆուտբոլը՝ իր մեջ ներառելով ՀՀ Բարձրագույն խմբի ակումբների մասին համեմատական կարգով մանրամասն տեղեկատվություն: Այս փաստաթուղթը հրատարակվում է յոթերորդ տարին անընդմեջ և շարունակում է հանդիսանալ ամենամյա սկզբունքով թողարկվող միակ փաստաթուղթը, որն իր մեջ պարունակում է հայկական ակումբների և հայկական ֆուտբոլի վերաբերյալ ֆինանսական, ենթակառուցվածքային, մարզչական, կադրային, իրավական և այլ կարևոր տեղեկատվություն:

Այս զեկույցն իր մեջ ներառում է 2018/2019 թվականների մրցաշրջանի և 2018 թվականի ֆինանսական տարվա ընթացքում հավաքագրված ողջ տեղեկատվությունը, որոնք ակումբները ներկայացրել են ՀՖՖ ակումբների արտոնագրման և վերահսկողության գործընթացի շրջանակներում: Զեկույցում նաև անդրադարձ է կատարվում 2019/2020 թվականների մրցաշրջանի արտոնագրման գործընթացին և արտոնագրային որոշումներին, քանի որ նշված մրցաշրջանի արտոնագրերն ակումբներին շնորհվել են 2018/2019 թվականների մրցաշրջանի ընթացքում:

Վերոնշյալ տեղեկատվությունը չէր լինի հասանելի, և ակումբների արտոնագրման համեմատական զեկույցը չէր դառնա իրականություն՝ առանց մեր ակումբների կողմից համապատասխան աջակցություն և պատրաստակամություն ցուցաբերելու: Այդ առումով մեր խորին շնորհակալությունն ենք հայտնում ՀՀ Բարձրագույն և Առաջին խմբերի բոլոր ակումբներին իրենց աջակցության և սույն զեկույցի կազմմանը մասնակցություն ցուցաբերելու համար:

Զեկույցում ներկայացված է նաև 2018թ.-ի սեպտեմբեր ամսից ի վեր ՀՖՖ նոր ղեկավարության կողմից մշակված և որդեգրված նոր երկարաժամկետ ռազմավարական ծրագրի շրջանակներում արդեն իսկ գրանցված մի շարք ձեռքբերումները, մասնավորապես՝ նոր ենթակառուցվածքների կառուցում, նոր համագործակցություններ և այլն:

Վստահ ենք, որ ՀՖՖ ակումբների արտոնագրման համեմատական վերլուծություն զեկույցը կոչված է բարձրացնելու և ավելացնելու հայկական ֆուտբոլում առկա թափանցիկության մակարդակը, ինչը հանդիսանում է ՀՖՖ քաղաքականության անկյունաքարերից մեկը:

Արթուր Ազարյան
ՀՖՖ Ակումբների արտոնագրման և վերահսկողության նախագծի ղեկավար

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԳԼՈՒԽ 1. ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑ	5
ԳԼՈՒԽ 2. ՀԱՃԱԽԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆ	11
ԳԼՈՒԽ 3. ՖՈՒՏԲՈԼԻՍՆԵՐ ԵՎ ԼԵԳԻՈՆԵՐՆԵՐ	19
ԳԼՈՒԽ 4. ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ ԵՎ ԾԱԽՍԵՐ	25
ԳԼՈՒԽ 5. ՁԵՌՔԲԵՐՈՒՄՆԵՐ	31
ԳԼՈՒԽ 6. ՍԵՄԻՆԱՐՆԵՐ ԵՎ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐ	37
ԳԼՈՒԽ 7. ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՆԱԽԱԳԾԵՐ	43

ԳԼՈՒԽ 1. ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՅ

Արտոնագրման գործընթաց

ՀՖՖ Ակումբների արտոնագրման համեմատական վերլուծությունը շարունակում է մնալ իր տեսակի մեջ հայկական ֆուտբոլին վերաբերող միակ ուսումնասիրությունը, մի կողմից հանդիսանալով ակումբային ֆուտբոլի ուղեցույցը, մյուս կողմից՝ կատարելով ժամանակակից ֆուտբոլի կարևոր միտումների արձանագրման և փաստաթղթավորման գործընթացը: Վերլուծությունը փաստերի հիման վրա ներկայացնում է անցնող մրցաշրջանում արձանագրված իրադարձությունները, որոնք և՛ դրական, և՛ բացասական միտում ունեն: ՀՖՖ Արտոնագրման բաժինը սույն վերլուծությունը կազմել է ՀՖՖ ակումբների կողմից ներկայացված արտոնագրման 5 չափանիշների (մարզական, կադրային և վարչական, իրավական, ենթակառուցվածքային և ֆինանսական) հիման վրա՝ պահպանելով անկախության և գաղտնիության պատշաճ մակարդակը:

Վերլուծության հիմնական առանցքն են կազմում նախորդ 15 մրցաշրջանների ընթացքում ՀՖՖ Ակումբների արտոնագրման գործընթացի մասին տեղեկատվությունը, կայացված որոշումների համեմատությունները՝ ըստ Ազգային և ՈՒԵՖԱ-ի արտոնագրման գործընթացների, մարզասերների՝ ներքին առաջնություններին խաղերի հաճախելիությունը, ՀՀ Բարձրագույն և Առաջին խմբերի հանդիպումներին մասնակցած ֆուտբոլիստների տարիքային առանձնահատկությունները, ինչպես նաև ակումբների ֆինանսական հաշվետվությունների վրա հիմնված տեղեկությունները եկամուտների ու ծախսերի մասին:

2019/2020 մրցաշրջանի Ազգային արտոնագիր ստանալու համար դիմել է 12 ակումբ: ՀՀ Բարձրագույն խմբի առաջնությանը հանդես գալու իրավունք տվող արտոնագիր ստացել է 10 ակումբ: Դիմորդ ակումբներից 2-ի՝ «Լոկոմոտիվ ՖԱ»-ի և «Յունիոր-Սևան ՖԱ»-ի արտոնագրերը մերժվել են:

Արտոնագրման կոմիտեն մերժել է «Լոկոմոտիվ» ֆուտբոլային ակումբի ազգային արտոնագիրը բավարար քանակի մանկապատանեկան թիմեր չունենալու պատճառով, իսկ «Յունիոր-Սևան» ակումբը չի ներկայացրել արտոնագրման համար անհրաժեշտ փաստաթղթային ամբողջական փաթեթները:

2019/2020 մրցաշրջանի ՈՒԵՖԱ-ի արտոնագիր ստանալու համար դիմել է 8 ակումբ: Բոլոր 8 ակումբներն էլ բավարարել են ՈՒԵՖԱ-ի արտոնագրի համար սահմանված չափանիշները և, հետևաբար, ստացել են 2019/2020 թթ. մրցաշրջանում եվրագավաթներում հանդես գալու իրավունք տվող արտոնագիր:

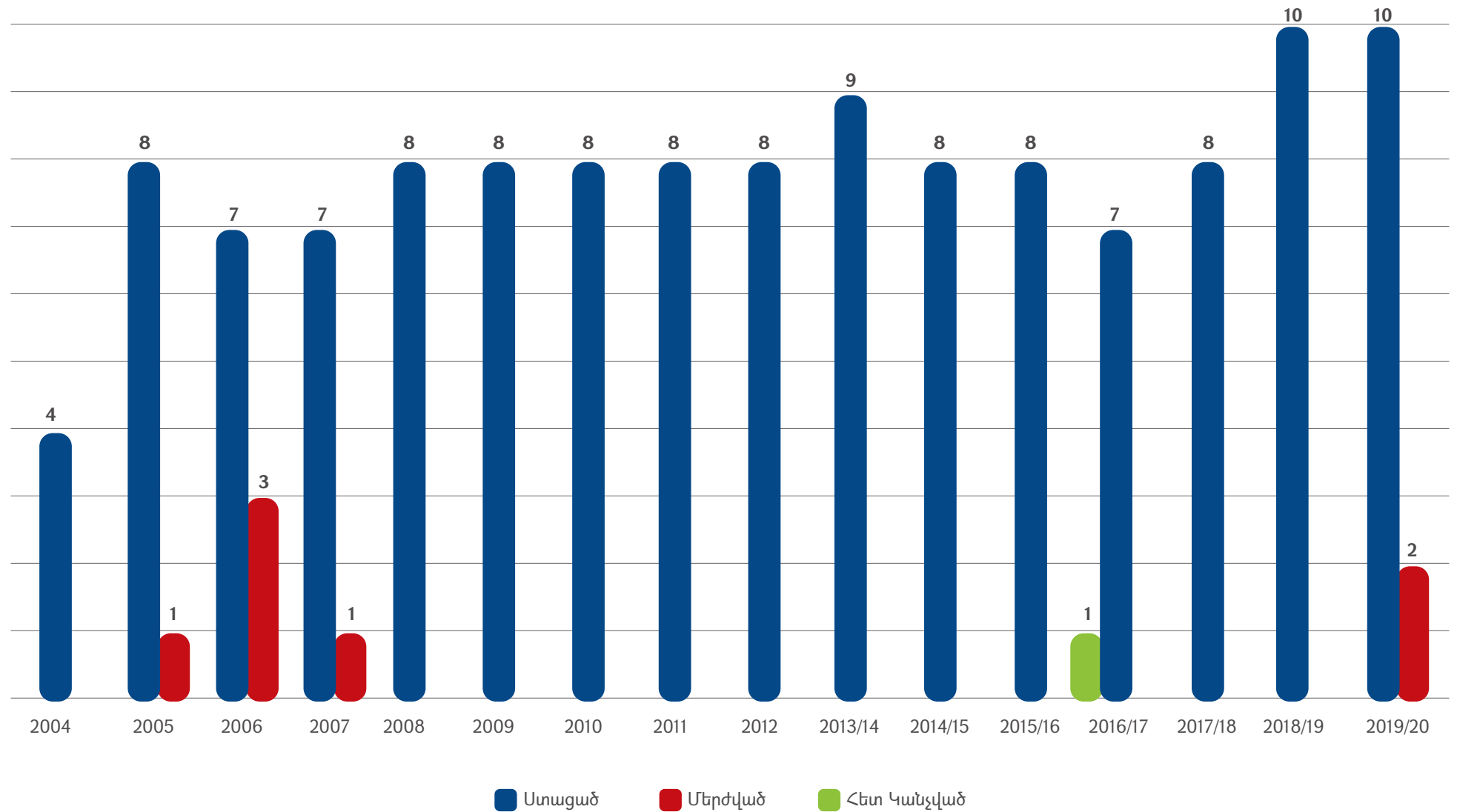

10 ԱՐԳԱՅԻՆ
ԱՐՏՈՆԱԳԻՐ

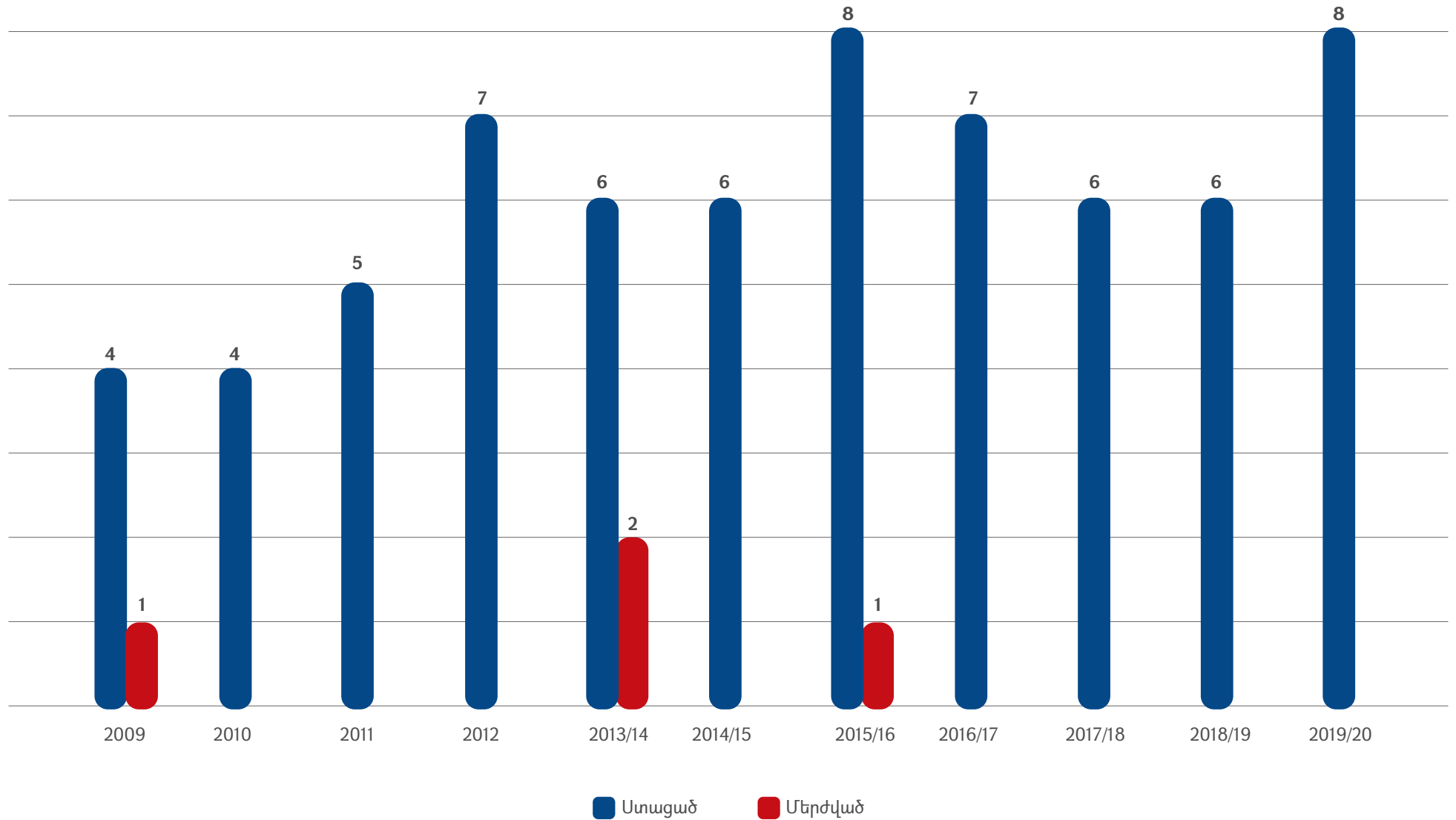

8 ՈՒԵՖԱ-ի
ԱՐՏՈՆԱԳԻՐ

2004-2019/2020 թթ. ՀՖՖ Ակումբների ստացած և մերժված Ազգային արտոնագրեր

2009-2019/2020 թթ. ՀՖՖ Ակումբների ստացած և մերժված ՈՒԵՖԱ-ի արտոնագրեր

ԳԼՈՒԽ 2. ՀԱՃԱԽԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆ

Հաճախելիություն

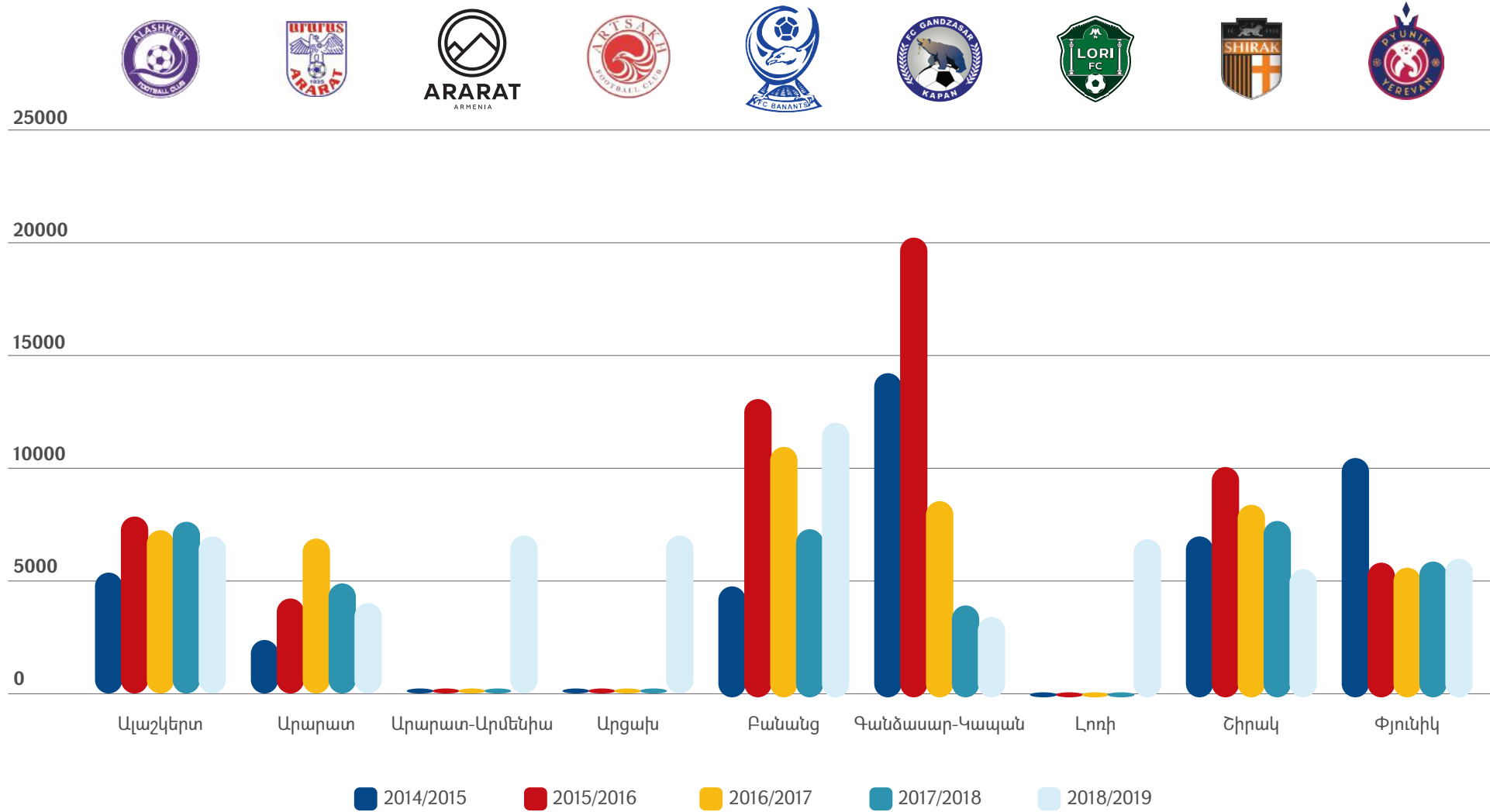
Անցկացնելով համեմատականներ 2017/2018 (38,150 հանդիսական) և 2018/2019 (57,690 հանդիսական) մրցաշրջանների ՀՀ Բարձրագույն խմբի առաջնության հաճախելիության ցուցանիշների միջև՝ ակնհայտ է դառնում, որ երկրպագուների ընդհանուր թիվն աճել է մոտավորապես 51,21 %-ով: 2018/2019 մրցաշրջանի հաճախելիության ցուցանիշը 2-րդն է վերջին 5 մրցաշրջան ներում: Այդ 5 մրցաշրջաններից ավելի բարձր հաճախելիություն (62,350 հանդիսական) արձանագրվել է միայն 2015/2016 մրցաշրջանի ընթացքում: Եթե հաշվի առնենք 2018/2019 մրցաշրջանի 1 խաղի միջին հաճախելիության ցուցանիշը (1 խաղին՝ միջինը 400 հանդիսական), ապա կտեսնենք, որ 2017/2018 մրցաշրջանի (1 խաղին՝ միջինը 423 հանդիսական) համեմատ այս ցուցանիշը նվազել է: Վերոնշյալից կարելի է եզրակացնել, որ ՀՀ ֆուտբոլի Բարձրագույն խմբի 2018/2019 մրցաշրջանի հաճախելիության աճը մեծամասամբ կապված է նախորդ մրցաշրջանի համեմատ թիմերի և խաղերի քանակի ավելացման հետ:

Սեփական հարկի տակ հանդիպումների ժամանակ երկրպագուների ամենամեծ քանակը ունեցել է Երևանի «Բանանց» ակումբը (ներկայումս՝ «Ուրարտու»), որի տնային հանդիպումներն այս տարի մարզադաշտից դիտել է 12,420 հանդիսական: Հատկանշական է, որ այս հաճախելիության ցուցանիշի հիմնական մասը բաժին է հասել 2 հանդիպման՝ «Բանանց»-«Արցախ» (4,000 հանդիսական) և «Բանանց»-«Արարատ-Արմենիա» (3,000 հանդիսական): Տնային հանդիպումներին ամենից քիչ հաճախելիություն է ունեցել «Գանձասար-Կապան» ակումբը՝ 3,600 հանդիսական: Սա հիմնականում պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ Կապանը ներկայացնող թիմն արդեն մի քանի տարի է իր տնային հանդիպումներն անցկացնում է Երևանում: Ոչ շատ վաղ անցյալում՝ 2015/2016 մրցաշրջանում, «Գանձասար-Կապան»-ը հաճախելիության ցուցանիշով եղել է առաջատար (20,550 հանդիսական): Նախորդ մրցաշրջանի առաջատար Շիրակը զիջել է իր դիրքերը հաճախելիության ցուցանիշով՝ հայտնվելով 6-րդ տեղում: Գյումրեցիներին 2018/2019 մրցաշրջանում տնային խաղերի ժամանակ աջակցել է 5,750 հանդիսական, մինչդեռ 2017/2018 մրցաշրջանում աջակիցների թիվը հասել էր 7,870-ի:

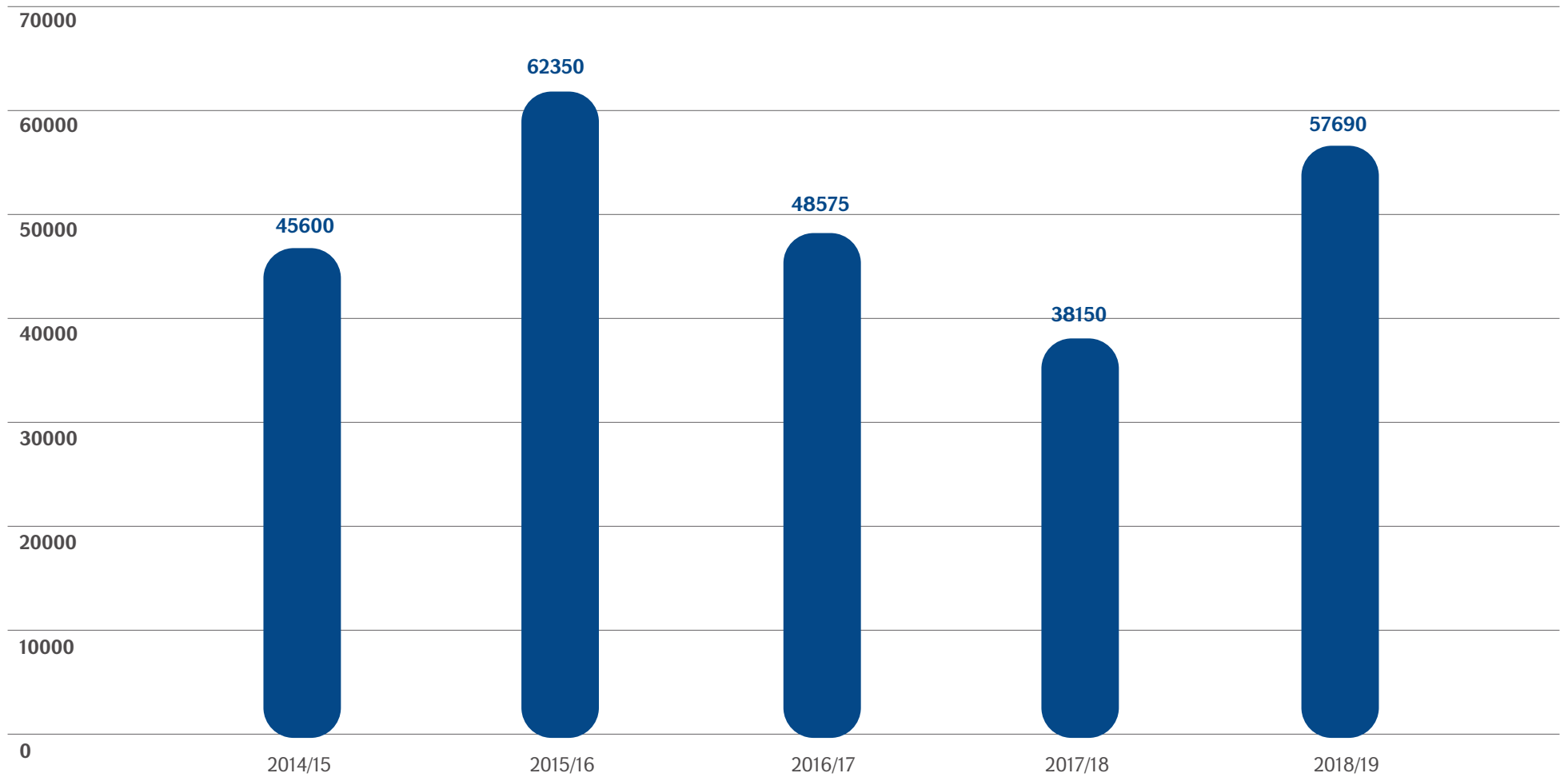
2018/2019 թթ. մրցաշրջանում ՀՀ Առաջին խմբի առաջնության հաճախելիությունը փոքր-ինչ մեծացել է: 2017/2018 մրցաշրջանում այդ ցուցանիշը կազմել է 14630 ֆուտբոլասեր, մինչդեռ 2018/2019 մրցաշրջանում գրանցվել է 16525 հանդիսական: Մարզասերների թվաքանակի աճը հիմնականում պայմանավորված է մասնակից ակումբների քանակի ավելացմամբ: Ավարտված մրցաշրջանում Առաջին խմբում հանդես է եկել 11 թիմ:

Աճել է նաև ՀՀ Գավաթի 2018/19 թթ. խաղարկության հաճախելիության ցուցանիշը: Վերջինս 2017/18 թթ. կազմում էր 3770 երկրպագու, սակայն այս մրցաշրջանում այդ թիվը կրկնակի աճել է և կազմել 7930: ՀՀ Գավաթի 2018/19 թթ. խաղարկության հաճախելիության ցուցանիշի կեսից ավելին ապահովել է եզրափակիչ հանդիպումը, որին ներկա է եղել 4000 հանդիսական:

ՀՀ ֆուտբոլի 2014/2015թթ.-2018/2019 թթ. Բարձրագույն խմբի առաջնությունների ակումբների հաճախելիության ցուցանիշներ

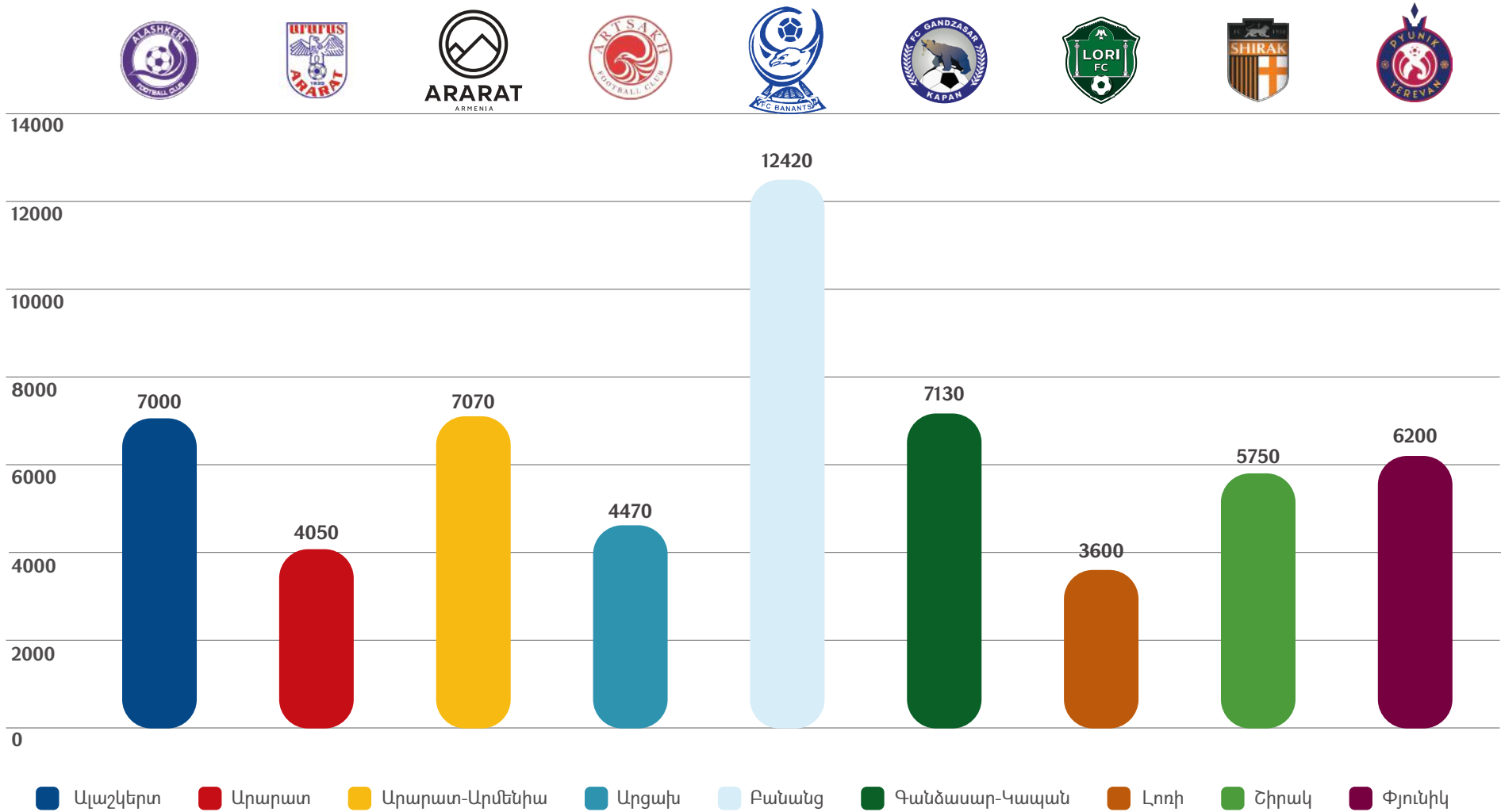

ՀՀ ֆուտբոլի 2014/2015թթ.-2018/2019 թթ.
Բարձրագույն խմբի առաջնության հաճախելիության ցուցանիշներ

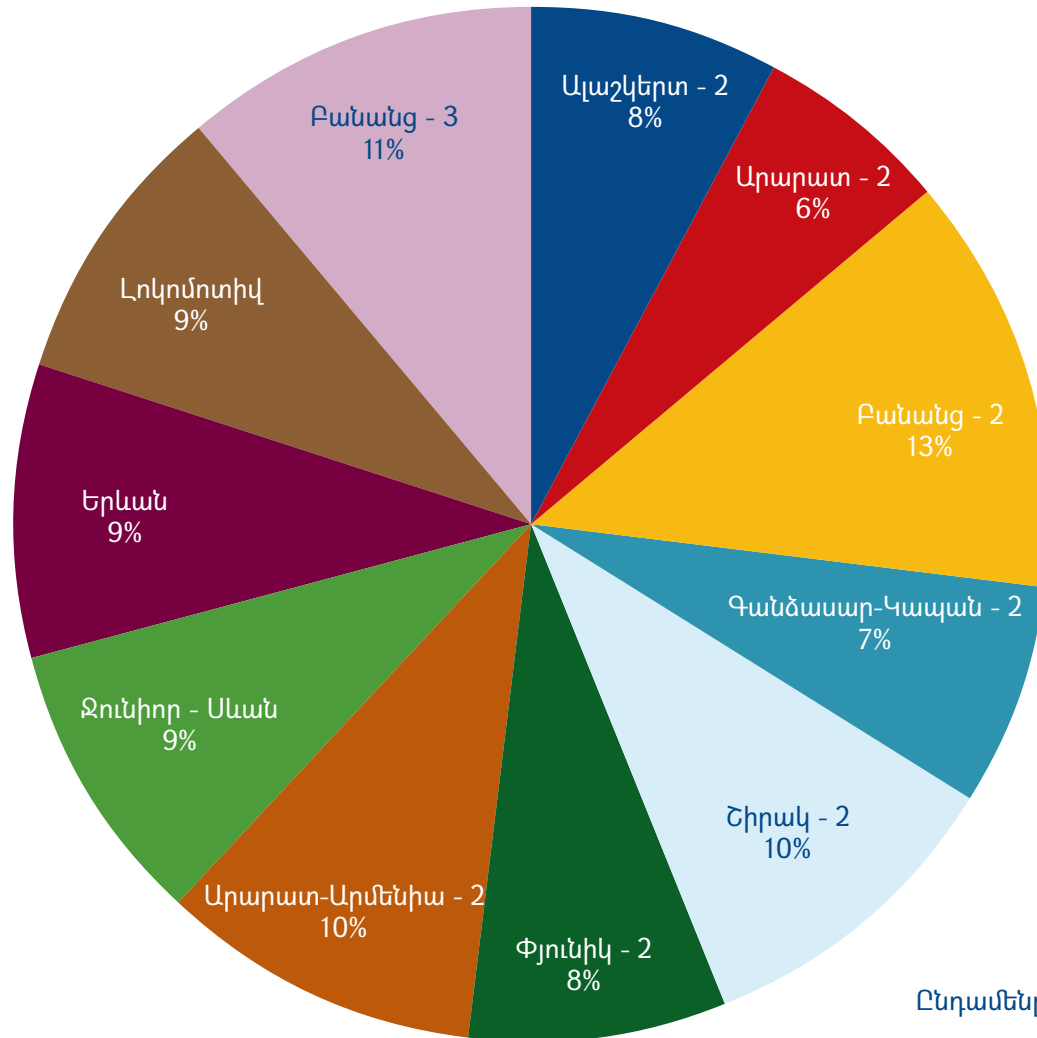

ՀՀ ֆուտբոլի 2018/2019 թթ. Բարձրագույն խմբի առաջնության ակումբների տնային հանդիպումների հաճախելիության ցուցանիշներ

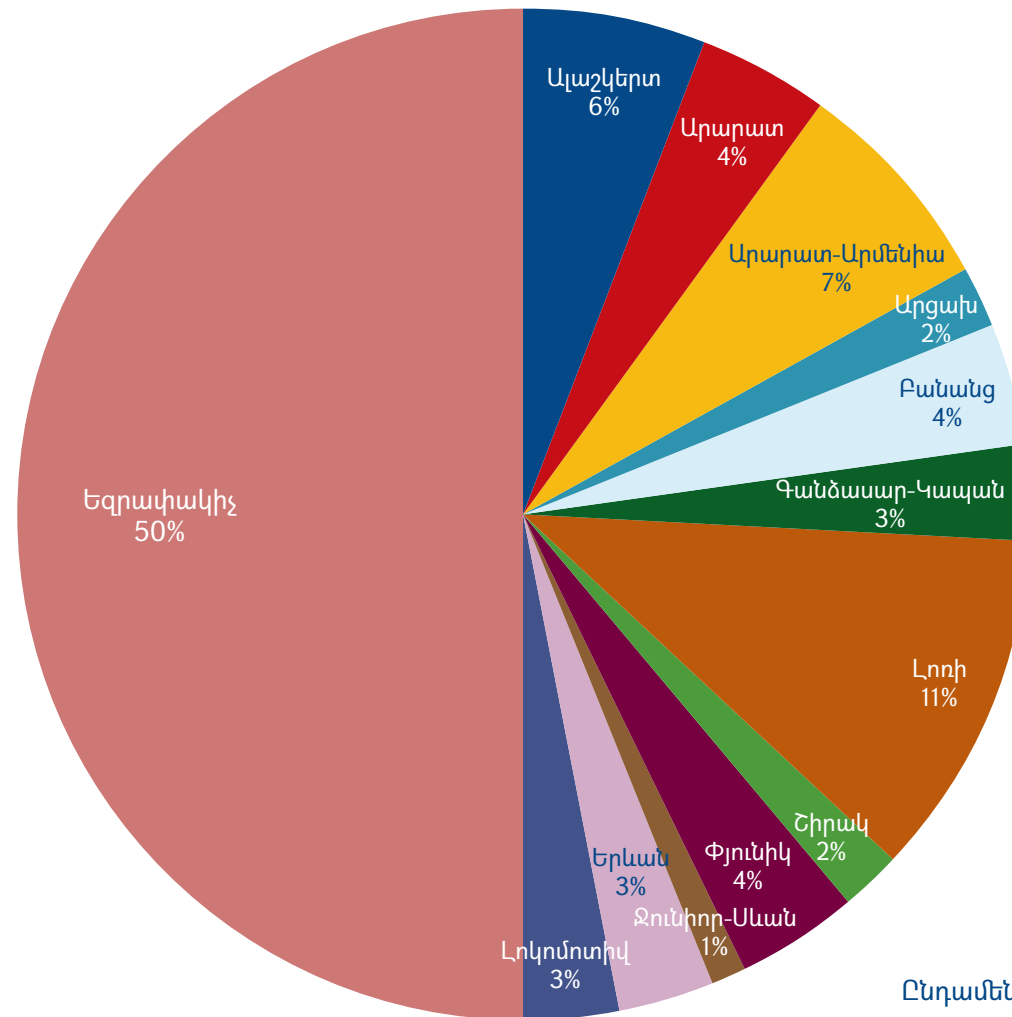

ՀՀ ֆուտբոլի 2018/2019 թթ.
 Առաջին խմբի առաջնության ակումբների հաճախելիության ցուցանիշներ

Ընդամենը՝ 14630 հանդիսական

ՀՀ ֆուտբոլի 2018/2019 թթ.
Գավաթի խաղարկության հաճախելիության ցուցանիշներ

ԳԼՈՒԽ 3. ՖՈՒՏԲՈՒԼԻՍՆԵՐ ԵՎ ԼԵԳԻՈՆԵՐՆԵՐ

Ֆուտբոլիստներ և լեգիոներներ

Հաշվետվության այս հատվածում ներկայացված է ՀՀ Բարձրագույն խմբի առաջնության ֆուտբոլիստների տարիքային համեմատական վերլուծությունը:

ՀՀ ֆուտբոլի Բարձրագույն խմբի 2018/2019 թթ. առաջնությանը մասնակցել է (հայտավորված է եղել առնվազն առաջնության 1 խաղի) ընդհանուր 352 ֆուտբոլիստ: Առաջնությանը մասնակցած 352 ֆուտբոլիստներից 162-ը եղել են լեգիոներներ (ներառյալ ԵԱՏՄ երկրներից ֆուտբոլիստները): Նախորդ մրցաշրջանում ՀՀ Բարձրագույն խմբի առաջնությունում հանդես է եկել 70 լեգիոներ ֆուտբոլիստ: 2017/2018 մրցաշրջանի համեմատ՝ 2018/2019 մրցաշրջանում հանդես եկող ֆուտբոլիստների ընդհանուր քանակում ավելացել է նաև լեգիոներ ֆուտբոլիստների տեսակարար կշիռը՝ 27.67%-ի փոխարեն կազմելով 46.02%: Հայտավորված արտասահմանցի ֆուտբոլիստների քանակով «Արարատ-Արմենիա» և «Լոռի» ակումբները եղել են առաջատար դիրքերում՝ ունենալով համապատասխանաբար 28-ական և 25-ական խաղացող: Ամենաքիչ քանակով լեգիոներներ (11) հանդես են եկել «Գանձասար-Կապան» ակումբում:

ՀՀ ֆուտբոլի Բարձրագույն խմբի 2018/2019 թթ. առաջնությանը մասնակցած ֆուտբոլիստների միջին տարիքը 25.02 է: Նախորդ առաջնությունում ֆուտբոլիստների միջին տարիքը 24.59 էր:

ՀՀ ֆուտբոլի Բարձրագույն խմբի 2018/2019 թթ. առաջնությանը մասնակցած թիմերից ամենաերիտասարդ կազմը ունեցել է «Լոռի» ՖԱ-ն: «Լոռի» ՖԱ-ի ֆուտբոլիստների միջին տարիքը 22,76 էր: 2018/2019 թթ. մրցաշրջանում «Լոռի» ՖԱ-ի կազմում հանդես է եկել մինչև 21 տարեկան 17 ֆուտբոլիստ:

ՀՀ ֆուտբոլի Բարձրագույն խմբի 2018/2019 թթ. առաջնության «ամենատարեց» թիմը Ալաշկերտ ՖԱ-ն էր: Ալաշկերտ ՖԱ-ի կազմում գերակշիռ մաս են կազմել 30 տարեկան և ավելի բարձր տարիք ունեցող ֆուտբոլիստները (14):

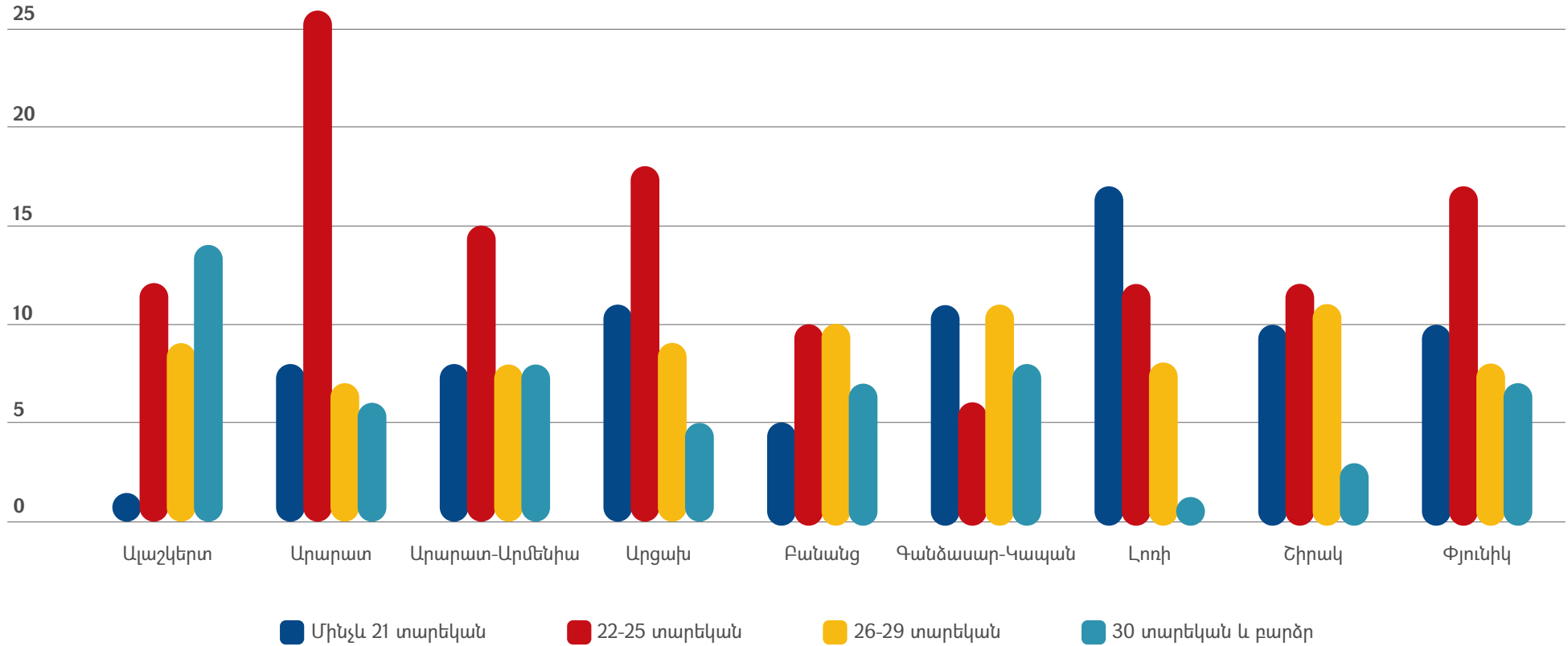
«Բանանց» և «Գանձասար-Կապան» ակումբները հանդես եկան տարիքային համեմատաբար հավասարակշռված կազմով՝ գրեթե հավասար քանակությամբ ֆուտբոլիստներ հայտավորելով մինչև 25 տարեկան տարիքային խմբում՝ համապատասխանաբար 15 և 17 ֆուտբոլիստ, 25-ից բարձր տարիքային խմբում՝ համապատասխանաբար 17 և 20 ֆուտբոլիստ:

«Փյունիկ», «Արարատ» և «Արցախ» ակումբները մեծամասամբ ապավինել էին մինչև 25 տարեկան ֆուտբոլիստներին: «Փյունիկ» ՖԱ-ի ֆուտբոլիստների միջին տարիքը կազմում է 24,67, «Արարատ» ՖԱ-ինը՝ 24,51, «Արցախ» ՖԱ-ինը՝ 24,35:

Գյումրիի «Շիրակ»-ը ավարտված մրցաշրջանում նույնպես ուներ համեմատաբար տարիքային հավասարակշռված կազմ: Ֆուտբոլիստների միջին տարիքը կազմել է 24,11:

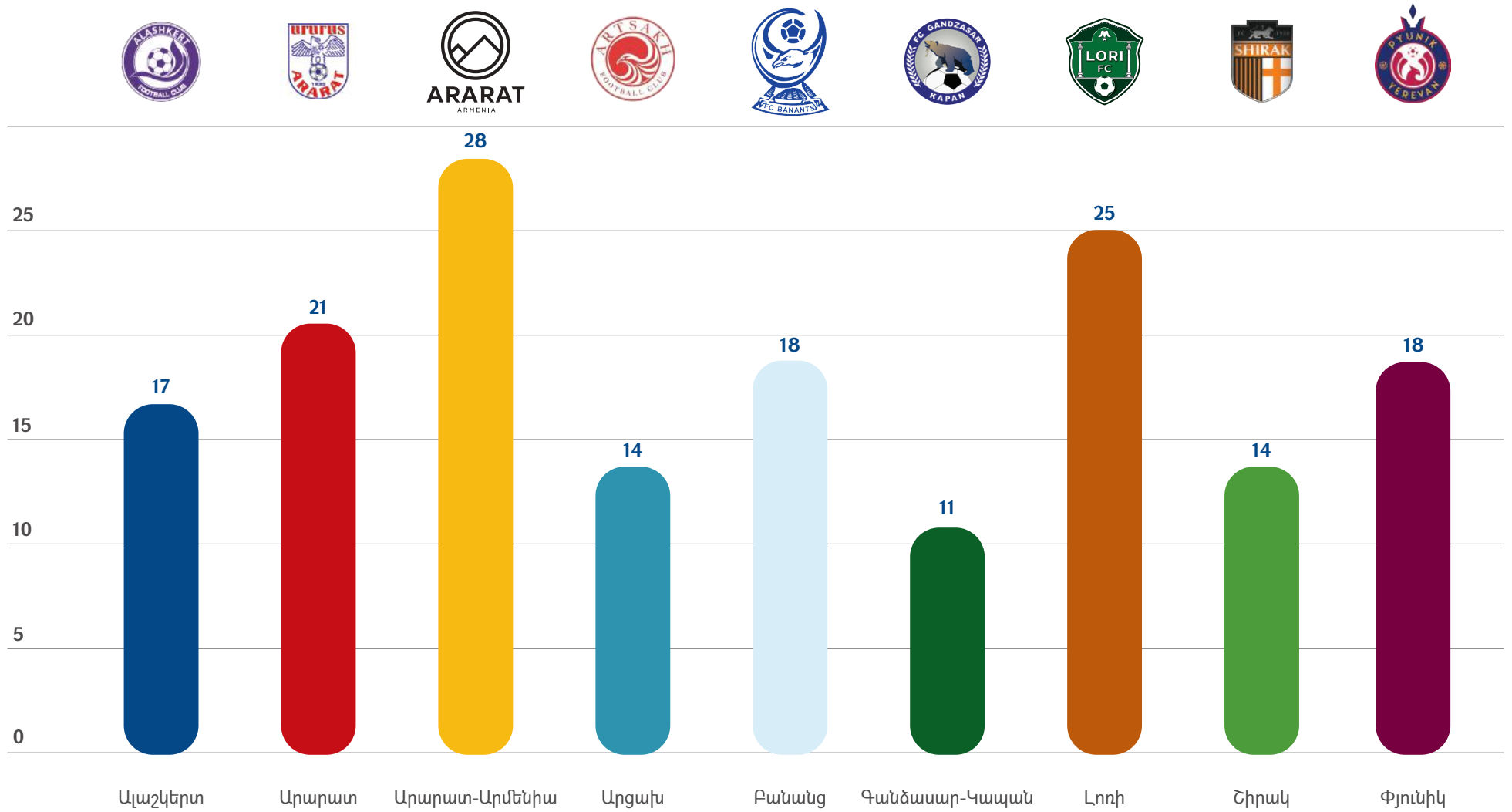
ՀՀ ֆուտբոլի Բարձրագույն խմբի 2018/2019 թթ. առաջնության հաղթող «Արարատ-Արմենիա» ակումբի ֆուտբոլիստների միջին տարիքը ավարտված մրցաշրջանում կազմում էր 25,13:

ՀՀ ֆուտբոլի 2018/2019 թթ. Բարձրագույն խմբի առաջնության ակումբների տարիքային ցուցանիշներ

ՀՀ ֆուտբոլի 2018/2019 թթ.

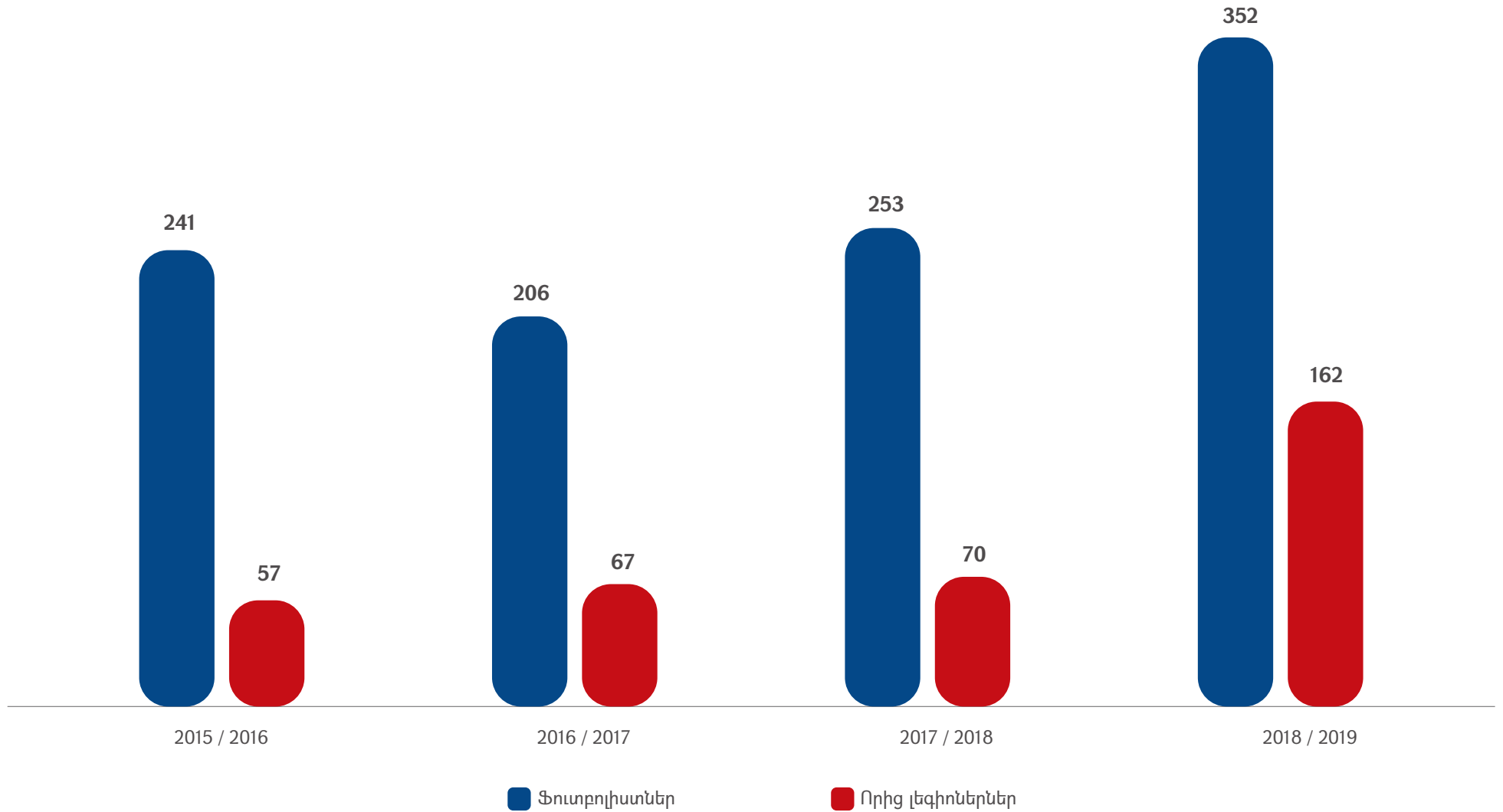
Բարձրագույն խմբի առաջնության ակումբներում հանդես եկած լեգիոներների քանակ

ՀՀ ֆուտբոլի 2014/2015-2018/2019 թթ.

Բարձրագույն խմբի առաջնության ակումբներում հանդես եկած ֆուտբոլիստներ և լեգիոներներ

ԳԼՈՒԽ 4. ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ ԵՎ ԾԱԽՍԵՐ

Եկամուտներ և ծախսեր

Համաձայն ՀՖՖ Ակումբների արտոնագրման կանոնակարգի՝ Բարձրագույն խմբի բոլոր ակումբների ֆինանսական հաշվետվությունները ենթարկվում են տարեկան պարտադիր աուդիտի, որի արդյունքները ներկայացվում են ՀՖՖ Արտոնագրման բաժին: Այս տարին էլ բացառություն չէր այդ տեսանկյունից:

Ֆինանսական չափանիշի պատշաճ իրագործումը պարտադիր պահանջ է՝ ՈւԵՖԱ-ի մրցաշարերին մասնակցելու արտոնագիր ստանալու համար: 2019 թվականին Բարձրագույն խմբի 9 ակումբներից 8-ը դիմել են ՈւԵՖԱ-ի մրցաշարերին մասնակցելու արտոնագիր ստանալու համար: Բոլոր 8 ակումբները բավարարել են վերոնշյալ չափանիշը՝ հնարավորություն ստանալով մասնակցելու 2019/2020 թվականների ՈւԵՖԱ-ի կողմից կազմակերպվող ակումբային մրցաշարերին:

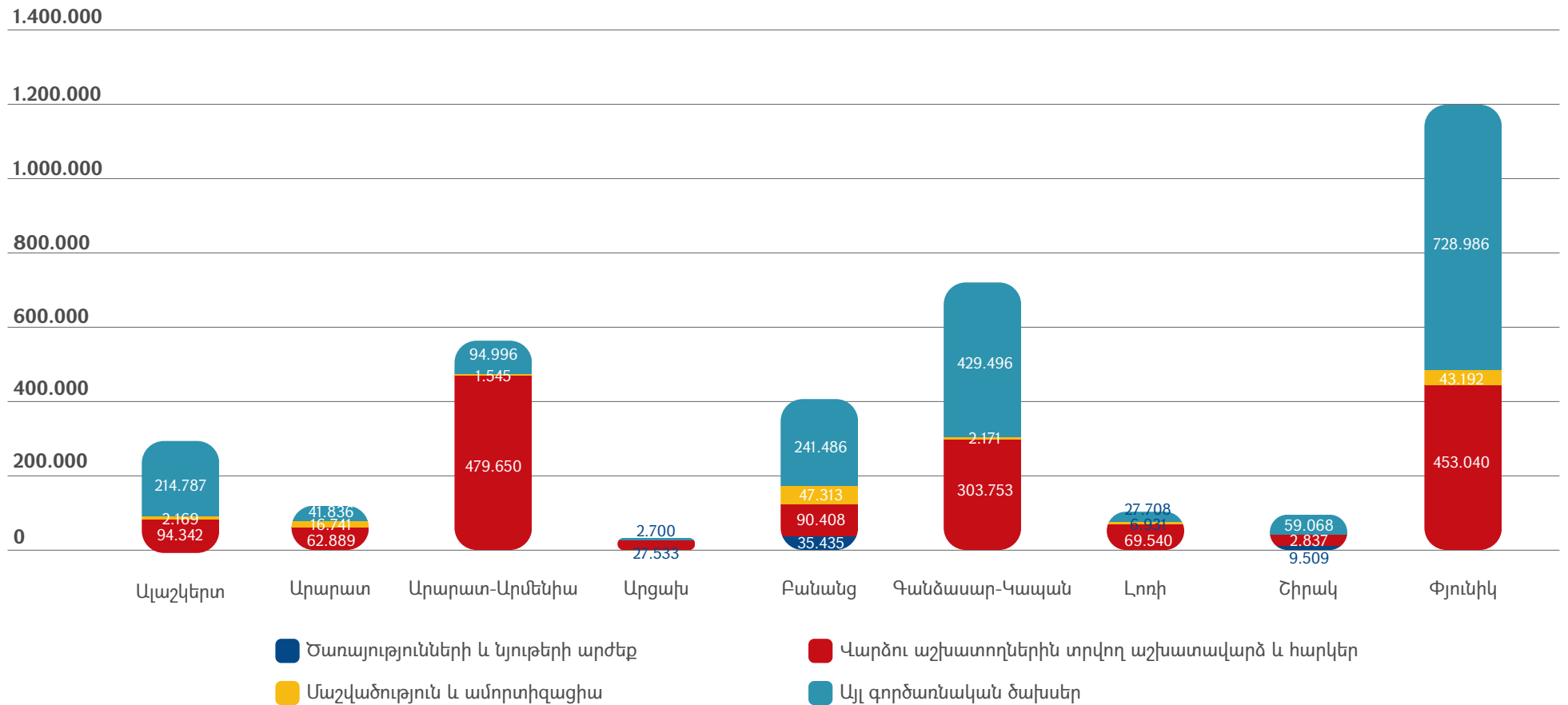
Ֆինանսական չափանիշի պահանջներին բավարարելու համար ակումբները պետք է ներկայացնեն հետևյալ հաշվետվությունները՝ ֆինանսական վիճակի, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների, դրամական հոսքերի վերաբերյալ, ինչպես նաև՝ սեփական աշխատակիցների, հարկային և սոցապ մարմինների և այլ ակումբների նկատմամբ ժամկետանց վճարումների բացակայության մասին հաշվետվություններ:

Ստացված տեղեկատվության ուսումնասիրությունից պարզ է դառնում, որ 2017 թվականի համեմատությամբ՝ 2018 թվականի հաշվետու տարում ՀՀ ակումբների ընդհանուր եկամուտները աճել են շուրջ 31,15%-ով: 2016 թվականի համեմատությամբ 2017 թվականին աճը կազմել էր 6,11%: 2018 թվականին ՀՀ ակումբների ընդհանուր ծախսերը նույնպես աճել են անհամեմատ մեծ ցուցանիշով՝ 54,21%-ով: Նախորդ տարում աճը կազմել էր 43,52 %: Ծախսերի կտրուկ աճը պայմանավորված է մի քանի գործոնով՝ Բարձրագույն խմբում ակումբների քանակի ավելացմամբ, աշխատավարձերի աճով և ավելի բարձրակարգ ֆուտբոլիստների ձեռքբերմամբ:

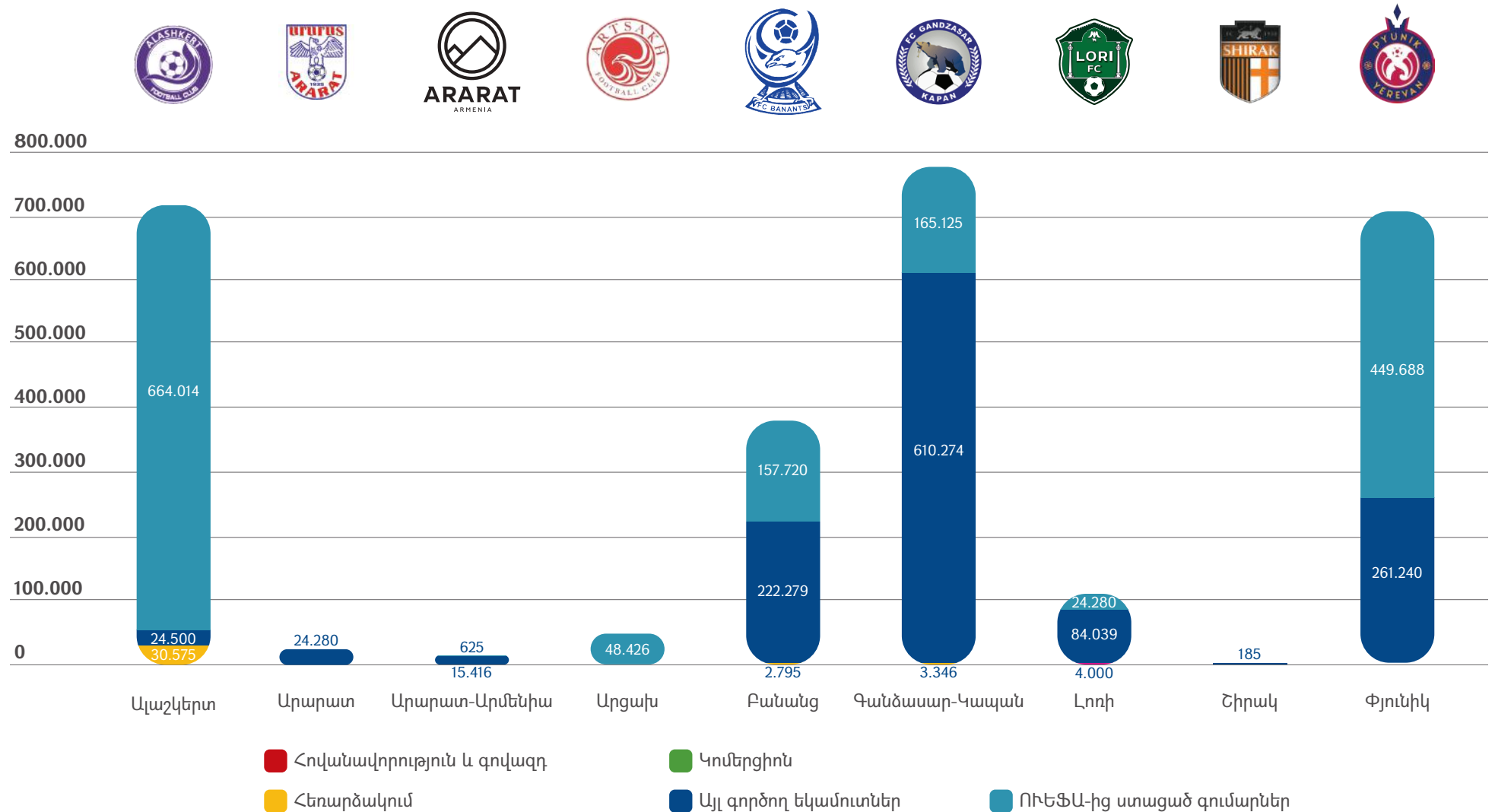
Հարկ է նշել, որ ակումբներից մի քանիսը եկամուտներ են ստացել հեռարձակման իրավունքներից: Սակայն, այդուհանդերձ, ակումբների հիմնական եկամտի աղբյուրը շարունակում է մնալ ՈւԵՖԱ-ից ստացված պարգևավճարները և համերաշխության գումարները:

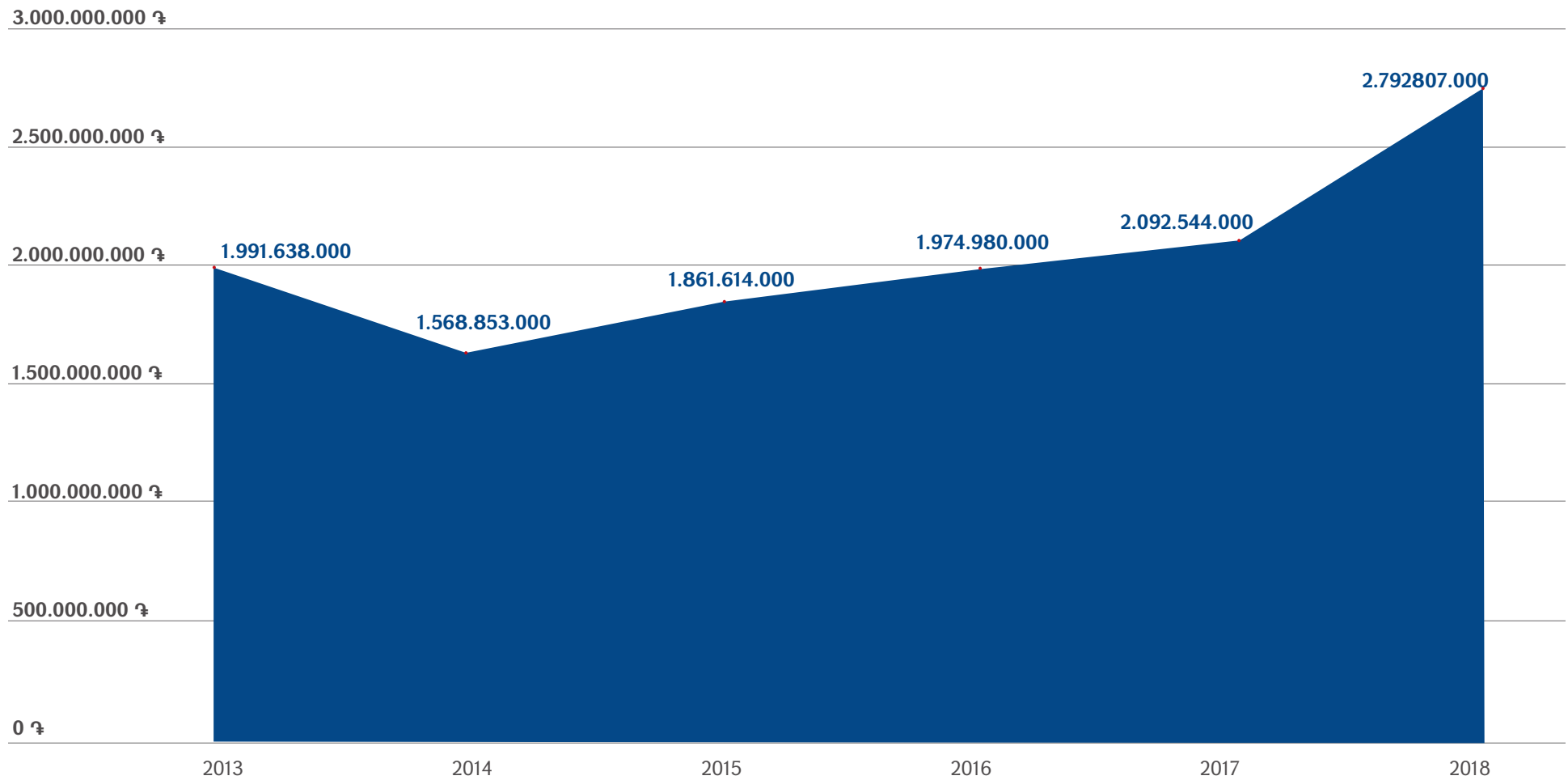
ՀՀ ֆուտբոլի 2018/2019 թթ. Բարձրագույն խմբի առաջնության ակումբների 2018թ. ֆինանսական տարվա ծախսեր (հազար ՀՀ դրամ)

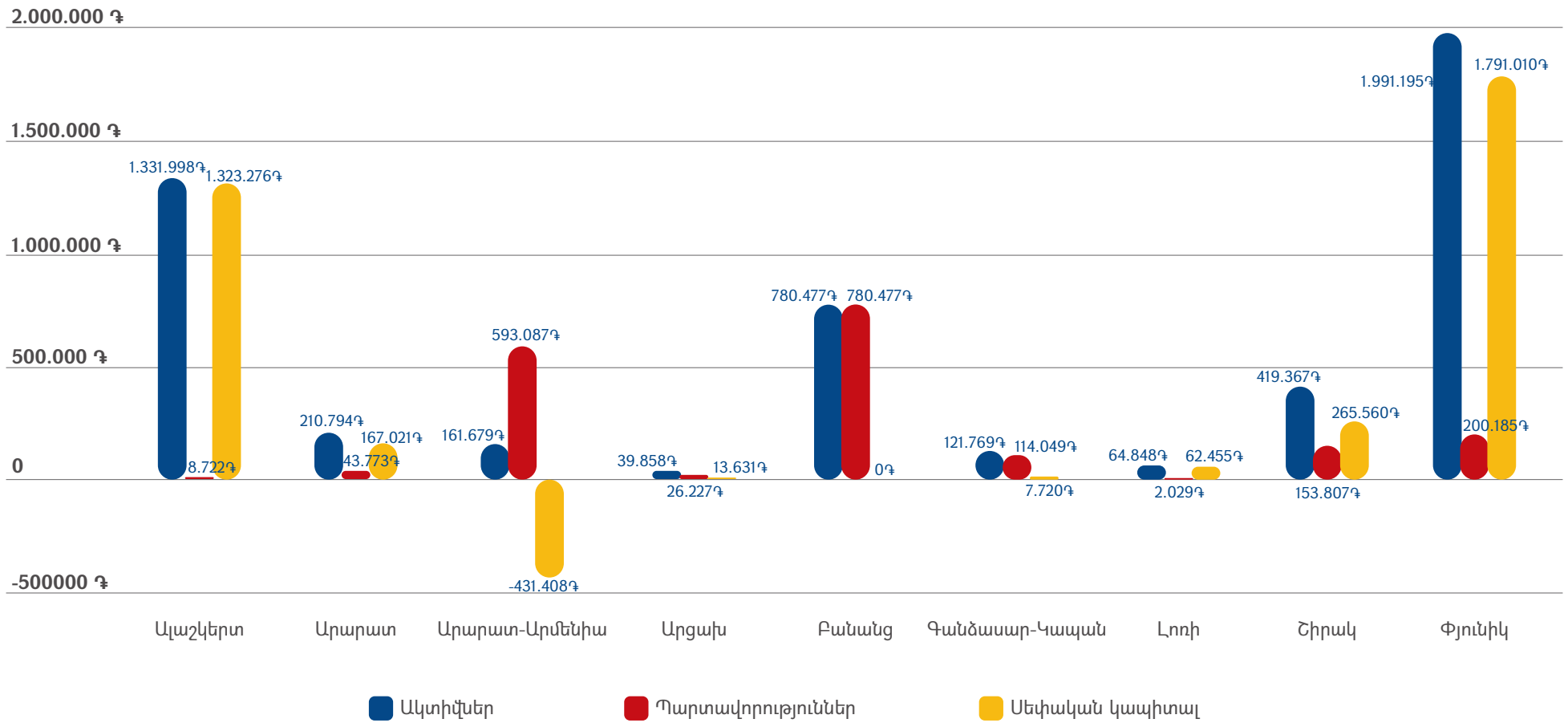
ՀՀ ֆուտբոլի 2018/2019 թթ. Բարձրագույն խմբի առաջնության ակումբների 2018թ. ֆինանսական տարվա եկամուտներ (հազար ՀՀ դրամ)

ՀՀ ֆուտբոլի Բարձրագույն խմբի առաջնության ակումբների 2013-2018թթ. եկամուտների աճի դինամիկա

ՀՀ ֆուտբոլի 2018/2019 թթ. Բարձրագույն խմբի առաջնության ակումբների 2018թ. ֆինանսական տարվա հաշվապահական հաշվեկշիռ (հազար ՀՀ դրամ)

ԳԼՈՒԽ 5. ՁԵՌՔԲԵՐՈՒՄՆԵՐ

Մ19 տարեկանների Եվրոպայի առաջնության եզրափակիչ փուլը Երևանում

2019 թվականի ՀՖՖ գլխավոր ձեռքբերումը կարելի է համարել բարձր մակարդակով անցկացված Եվրոպայի մինչև 19 տարեկանների առաջնության եզրափակիչ փուլը, որը տեղի ունեցավ հուլիսի 14-27-ը: Նման մակարդակի մրցաշար Հայաստանն անցկացնում էր առաջին անգամ, ինչն էլ ավելի է արժևորում մրցաշարի կազմակերպման վերաբերյալ ՈւԵՖԱ-ի կողմից տրված բարձր գնահատականը:

Մրցաշարի հանդիպումները տեղի ունեցան Երևանի 3 մարզադաշտերում՝ Վազգեն Սարգսյանի անվան Հանրապետական, Բանանց և ՀՖՖ Ֆուտբոլի Ակադեմիա մարզադաշտերում: Մրցաշարը գրանցեց հաճախելիության բավականին բարձր ցուցանիշ՝ 52,180 հանդիսական:

Մրցաշարը կազմակերպվել է բավականին բարձր մակարդակով, անցել է առանց լուրջ խտտանների և ՈւԵՖԱ-ի ներկայացուցիչների կողմից արժանացել է գերազանց գնահատականի:

Մրցաշարին՝ որպես ընդունող երկիր, մասնակցել է նաև Հայաստանի մինչև 19 տարեկանների հավաքականը: Չնայած նրան, որ մեր ֆուտբոլիստները ոչ մի հաղթանակ չեն տոնել մրցաշարում, այս մրցաշարը շատ մեծ փորձ է եղել երիտասարդ խաղացողների համար:

Մրցաշարի հաղթող է դարձել Իսպանիայի հավաքականը, որը եզրափակչում 2:0 հաշվով առավելության է հասել Պորտուգալիայի նկատմամբ:

2019 թ. Եվրոպայի մինչև 19 տարեկանների առաջնության եզրափակիչ փուլից առաջ և ընթացքում ՀՖՖ-ն կազմակերպել է մի շարք միջոցառումներ՝ իրական ֆուտբոլային տոն ապահովելով Հայաստանում.

- ✓ Մրցաշարի մեկնարկից 100 օր առաջ Երևանի կենտրոնում հանդիսավոր արարողությամբ ցուցադրվել է Մ19 տարեկանների Եվրոպայի առաջնության չեմպիոնական գավաթը, և տրվել է առաջնության հետհաշվարկի ժամացույցի մեկնարկը:
- ✓ Գավաթի ցուցադրությունից հետո մեկնարկել է չեմպիոնական գավաթի շրջագայությունը ՀՀ բոլոր մարզերով:
- ✓ Առաջնության մեկնարկից 90 օր առաջ Վաղարշապատի ֆուտբոլի ակադեմիայում տրվել է մասսայական ֆուտբոլի խոշոր մրցաշարի մեկնարկը, որը տևել է շուրջ 2 ամիս և ընդգրկել է ՀՀ բոլոր մարզերը:
- ✓ Առաջնության մեկնարկից 1 օր առաջ Երևանի կենտրոնում՝ Ազատության հրապարակում, բացվել է ֆուտբոլային ֆան-գոտի, որտեղ 15 օր շարունակ բոլոր ցանկացողները մասնակցել են տարբեր զվարճալի ֆուտբոլային խաղերի և խաղարկությունների:

ՀՀ մարզերում 40/20 մ չափի արհեստական խոտածածկով խաղադաշտերի կառուցում:

2018 թվականին ՀՖՖ-ն մշակեց նոր երկարաժամկետ խոշոր ծրագիր, այն է՝ 5 տարում ՀՀ բոլոր մարզերում կառուցել 20/40 մ չափերի արհեստական խոտածածկով 700 խաղադաշտ: Ծրագիրը իրականացվում է FIFA Forward ծրագրի շրջանակներում:

Ծրագրի նպատակը Հայաստանում մասսայական ֆուտբոլի զարգացումն է, ինչպես նաև հնարվորինս շատ մարդկանց ներգրավումը ֆուտբոլային ընտանիք: Ինդիր է դրված ՀՀ բոլոր համայնքներում անհրաժեշտ հարմարություններ ստեղծել ֆուտբոլ խաղալու համար: Ծրագրի առաջին փուլում կառուցվելու է 51 խաղադաշտ: Խաղադաշտերը կառուցվելու են Վայոց Ձորի (15 խաղադաշտ), Գեղարքունիքի (10 խաղադաշտ), Արարատի (1 խաղադաշտ), Տավուշի (13 խաղադաշտ) և Շիրակի (12 խաղադաշտ) մարզերում: Ընդ որում՝ Արարատի, Վայոց Ձորի և Գեղարքունիքի մարզերի խաղադաշտերի շինարարական աշխատանքները մեկնարկել են, դրանցից որոշներն էլ՝ արդեն ավարտին հասցվել, իսկ Տավուշի և Շիրակի մարզերի խաղադաշտերի կառուցման շինարարական աշխատանքները սկսվելու են 2019 թվականի աշնանը: Խաղադաշտերի կառուցման տեղադիրքերը ընտրվել են ՀՖՖ կողմից կատարված սոցիալոգիական, մոնիթորինգների և վերլուծությունների հիման վրա:

Համագործակցության նոր պայմանագիր Macron ընկերության հետ

Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան ստորագրել է համագործակցության նոր պայմանագիր իտալական Macron ընկերության հետ: 2020 թ. հունվարի 1-ից Macron ընկերությունը պաշտոնապես դառնալու է ՀՖՖ տեխնիկական հովանավորը: Պայմանագիրը նախատեսված է մինչև 2023 թ. դեկտեմբերի 30-ը:

Պայմանագրի համաձայն 2020 թվականից Macron ընկերությունը մարզագույք կմատակարարի Հայաստանի ազգային և բոլոր տարիքային հավաքականներին, ինչպես նաև ֆուտզալի և կանանց հավաքականներին:

ՀՖՖ և Macron ընկերության միջև հաստատված համագործակցությունը խթան կհանդիսանա նաև ՀՖՖ մերչենդայզինգային նոր քաղաքականության իրականացման համար:

macron®
TECHNICALSPORTSWEAR

ԳԼՈՒԽ 6. ՍԵՄԻՆԱՐՆԵՐ ԵՎ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄՆԵՐ

2018/2019 թթ. մրցաշրջանի ընթացքում ՀՖՖ Արտոնագրման բաժնի կողմից կազմակերպվել են մի շարք հանդիպումներ և սեմինարներ, որոնց հիմնական նպատակն էր ակումբներին ծանոթացնել արտոնագրման գործընթացին, ներկայացնել նորամուծությունները և քննարկել առկա խնդիրներն ու բացթողումները: ՀՖՖ Արտոնագրման բաժնի կողմից կազմակերպած սեմինար-հանդիպումներին մասնակցել են և՛ ՀՖՖ Բարձրագույն խմբի, և՛ Առաջին խմբի առաջնությունների մասնակից ակումբները:

Ճանաչողական հանդիպում ՀՖՖ ակումբների ներկայացուցիչների հետ արտոնագրման 2019/2020 թթ. մրցաշրջանի վերաբերյալ (21.12.2018 թ.)

ՀՖՖ ակումբների արտոնագրման ներկայացուցիչների հետ ճանաչողական հանդիպմանը մասնակցել են 2019/2020թթ. արտոնագրման մրցաշրջանին մասնակցելու հայտ ներկայացրած բոլոր ակումբների ներկայացուցիչները (12 ակումբ): Հանդիպմանը ներկայացվել է ՀՖՖ Արտոնագրման բաժնի քաղաքականությունը, բաժնի առջև դրված նպատակային խնդիրները: Հանդիպման մասնակիցներին ներկայացվել է նաև նոր հրատարակված ՀՖՖ Ակումբների արտոնագրման կանոնակարգը (2018թ. խմբագրություն) և մանրամասն քննարկվել դրանում տեղ գտած բազմաթիվ բովանդակային փոփոխությունները՝ նախորդ տարվա կանոնակարգի հետ համեմատ:

ՏՀՀ Սեմինար (14.12.2018 թ.)

ՖԻՖԱ-ի Տրանսֆերների Համադրման Համակարգի (ՏՀՀ) սեմինար-հանդիպմանը մասնակցել են ՀՖՖ Բարձրագույն և Առաջին խմբերի առաջնությունների մասնակից ակումբների ՏՀՀ պատասխանատուները: Սեմինարը նվիրված է եղել ՏՀՀ համակարգում տեղ գտած փոփոխությունների ու նորամուծությունների ներկայացմանը, ակումբների ՏՀՀ պատասխանատուների վերապատրաստմանը, ինչպես նաև միջազգային տրանսֆերների իրականացման գործընթացի առանձնահատկությունների ուսումնասիրությանը և ՏՀՀ համակարգի վերաբերյալ գիտելիքների ամրապնդմանը:

Սեմինարի ընթացքում ակումբների ներկայացուցիչներին փոխանցվել է 2018թ.-ին Շվեյցարիայի Ցյուրիխ քաղաքում կայացած ՖԻՖԱ ՏՀՀ սեմինարի ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունն ու նորամուծությունները, ինչպես նաև ՏՀՀ համակարգի գործառույթներին նվիրված հատուկ ուղեցույցները:

Ակումբների արտոնագրման ֆինանսական չափանիշի վերաբերյալ սեմինար (20.03.2019 թ.)

ՀՖՖ Արտոնագրման բաժնի կողմից կազմակերպած ֆինանսական չափանիշի վերաբերյալ սեմինար-հանդիպմանը մասնակցել են ՀՀ Բարձրագույն խմբի ակումբների ֆինանսական և արտոնագրման պատասխանատուները: Սեմինարը նվիրված էր 2019/2020 թվականների արտոնագրման մրցաշրջանի ֆինանսական չափանիշին:

Հանդիպմանը հեռահար կապի միջոցով մասնակցել են նաև ՈՒԵՖԱ-ի ակումբների արտոնագրման և ֆինանսական արդար խաղի մասնագետներ Անժելա Ղազարյանը և Անդրե Գլուրը, ովքեր վերինարի միջոցով մասնակիցներին ծանոթացրել են Ակումբների արտոնագրման ֆինանսական չափանիշի առկա խնդիրներին և ոլորտում կատարված փոփոխություններին ու մարտահրավերներին:

Հանդիպման ընթացքում ներկայացվել են ՈՒԵՖԱ-ի Ակումբների արտոնագրման և արդար խաղի կանոնակարգի ֆինանսական չափանիշի բոլոր դրույթները, ինչպես նաև մանրամասն ներկայացվել են ՀՖՖ Արտոնագրման կանոնակարգի բոլոր առանձնահատկությունները:

Մամուլի քարտուղարների սեմինար (30.04.2019 թ.)

ՀՖՖ Արտոնագրման և Հասարակայնության հետ կապերի և լրատվության բաժինների կողմից կազմակերպած սեմինար-հանդիպմանը մասնակցել են ՀՀ Բարձրագույն և Առաջին խմբերի առաջնությունների մասնակից ակումբների մամուլի պատասխանատուները: Սեմինարի ընթացքում ներկայացվել է 2018 թ. հոկտեմբեր ամսից մինչև 2019 թ. ապրիլ ընկած ժամանակահատվածում ՀՖՖ գործունեությունը, ուղղվածության փոփոխությունը և ձեռքբերումները մեդիա դաշտում: Հաջորդիվ, քննարկվել են ակումբների պաշտոնական կայքերի և սոց.ցանցերի վարման քաղաքականությունն ու ուղղվածությունը, PR ռազմավարությունը, հետխաղային մամուլի ասուլիսներ:

րի ընթացքում ակումբների պարտավորությունները, ՀՖՖ-ակումբներ հարաբերությունները և այլն: Սեմինարն անցկացվել է ինտերակտիվ քննարկման ձևաչափով:

Սեմինարին մասնակցած մամուլի պատասխանատուներին ՀՖՖ Արտոնագրման և Հասարակայնության հետ կապերի և լրատվության բաժինների կողմից հանձնվել են դասընթացին մասնակցությունը հաստատող հավաստագրեր, որոնք կթույլատրեն նշված անձանց զբաղեցնել ակումբներում մամուլի քարտուղարի պաշտոնը:

Անվտանգության պատասխանատուների սեմինար (21.03.2019 թ.)

ՀՖՖ Արտոնագրման և Անվտանգության բաժինների կողմից կազմակերպած սեմինար-հանդիպմանը մասնակցել են ՀՀ Բարձրագույն և Առաջին խմբերի առաջնությունների մասնակից ակումբների անվտանգության պատասխանատուները: Սեմինարի ընթացքում մասնակիցներին ներկայացվել են խաղերի ժամանակ անվտանգության ապահովման առկա խնդիրները, մշակվող կանոնակարգերի էությունը և 2019/2020թթ. ՀՀ Բարձրագույն խմբի առաջնության խաղերի անվտանգության ապահովմանն ուղղված միջոցառումներն ու փոփոխությունները:

Սեմինարին մասնակցած ակումբի ներկայացուցիչներին ՀՖՖ Արտոնագրման և Անվտանգության բաժինների կողմից հանձնվեցին դասընթացին մասնակցությունը հաստատող հավաստագրեր, որոնք կթույլատրեն նշված անձանց զբաղեցնել ակումբներում անվտանգության պատասխանատուի պաշտոնը:

ՖՈՒՏԲՈՒԼԸ ԲՈՒՆՈՐԻ ՀԱՄԱՐ
CAFE Week of Action www.cafefootball.eu

ԳԼՈՒԽ 7. ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՆԱԽԱԳԾԵՐ

ՀՖՖ Արտոնագրման բաժինը ՈւԵՖԱ-ի ՀեթՏրիկ (Hattrick) ծրագրի շրջանակներում՝ համագործակցելով CAFÉ և SD Europe ընկերությունների հետ, իրականացրել է մի շարք սոցիալական միջոցառումներ:

Դավիթը՝ ֆուտբոլային մեկնաբան

ՀՖՖ Արտոնագրման բաժնի նախաձեռնությամբ և ՀՖՖ օժանդակությամբ Դավիթ Սարգսյանը սովորել է ՊանԱրմենիան Մեդիա Գրուպի մարզական մեկնաբանների դպրոցում և ստացել մարզական մեկնաբանի որակավորում: ՀՖՖ աջակցությամբ Դավիթը հնարավորություն է ունեցել նաև ուղիղ եթերում մեկնաբանելու Հայաստանի Բարձրագույն խմբի առաջնության հանդիպում:

Ֆուտբոլային հանդիպում հաշմանդամություն ունեցող երեխաների և Հայաստանի հավաքականի ֆուտբոլիստների մասնակցությամբ

ՀՖՖ-ն և «ՓԻՓԼ» խնամքի ծառայությունը ընկերությունը համատեղ կազմակերպել էին ֆուտբոլային խաղ, որին մասնակցում էին հաշմանդամություն ունեցող երեխաները և Հայաստանի ազգային հավաքականի ֆուտբոլիստներ Տիգրան Բարսեղյանը, Արտակ Եղիգարյանը, Ռուսլան Հովսեփյանը, Արթուր Քարտաշյանը և նախկին ֆուտբոլիստ Ռոբերտ Արզումանյանը:

Ֆուտբոլային հանդիպում երկրպագուների և զինձառայողների միջև

2019 թվականի հունվարի 28-ին Հայոց բանակի կազմավորման 27-րդ տարեդարձի կապակցությամբ ՀՖՖ Արտոնագրման բաժնի նախաձեռնությամբ Իջևանի «Արնար» մարզադաշտում տեղի էր ունեցել ֆուտբոլային հանդիպում, որի շրջանակներում միմյանց հետ մրցել են ՊՆ ենթակայության տակ գտնվող Իջևանի զորամասի զինվորները և «Առաջին հայկական ճակատ» երկրպագուական շարժման անդամները:

Հանդիպումից հետո ՀՖՖ ներկայացուցիչները և երկրպագուները այցելել են զորամաս, շփվել զինվորների և հրամանատարության հետ: Վերջում ՀՖՖ ներկայացուցիչները զինվորներին նվերներ են հանձնել: Միջոցառման հիմնական նպատակը զինվորների հետ միասին Հայոց բանակի օրը նշելն ու վերջիններիս բանակային առօրյայից մի քանի ժամով կտրելն է եղել:

Ֆուտբոլային առաջնություն երկրպագուական շարժումների միջև

2019 թվականի մայիս ամսին մեկնարկել է ՀՖՖ Արտոնագրման բաժնի կողմից նախաձեռնած սիրողական ֆուտբոլի մրցաշար, որին մասնակցել են Հայաստանի հավաքականի և հայկական ակումբների երկրպագուական շարժումները: Առաջնության նպատակն էր Հայաստանում սիրողական ֆուտբոլի և երկրպագուական շարժումների զարգացմանը նպաստելը:

Առաջնությանը մասնակցել է 6 թիմ, որոնք որոշել են հաղթողին շուրջ 1 ամիս տևած պայքարում: Առաջնության հանդիպումները տեղի են ունեցել Երևանում՝ ՀՖՖ Տեխնիկական կենտրոն/Ակադեմիայում, «Բանանց» մարզաբազայում, «Փյունիկ» մարզաբազայում և Վանաձորում («Վանաձորի ֆուտբոլի ակադեմիա»):

Հեղինակ՝
Արսեն Չաքարյան

ՀՖՖ Արտոնագրման բաժնի մասնագետ

«ՀՖՖ ԱԿՈՒՄԲԼԵՐԻ ԱՐՏՈՆԱԳՐՄԱՆ ՀԱՄԵՄԱՏԱԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ 2019»-ի ստեղծմանը նպաստել են՝
Վահան Բերակյան   **ՀՖՖ Արտոնագրման բաժնի պետ**
Նաիրա Աբրամյան   **ՀՖՖ Արտոնագրման բաժնի ավագ մասնագետ**
Նունե Սարգսյան   **ՀՖՖ Արտոնագրման բաժնի մասնագետ**

Լուսանկարներ՝
Հակոբ Բերբերյան

Շապիկի լուսանկարներ՝
Գևորգ Ղազարյան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒՏԲՈԼԻ ՖԵԴԵՐԱՑԻԱ
Արտոնագրման բաժին

Հասցե՝
Հեռ.՝
Էլ. փոստ՝
Կայք՝

Խանդյան 27, Երևան, 0010, Հայաստան
+37411888808
licensing@ffa.am
www.ffa.am

